

Bilag

Forskellige former for magtanvendelse

Reglerne omkring magtanvendelse giver hjemmel for visse former for magtanvendelse i den offentlige omsorgsudøvelse i forskelligt og begrænset omfang.

Voksne:

Serviceoven §§ 124-29:

Akut fastholdelse eller føren (§126), i situationer, hvor kommunalbestyrelsen (personalet) kan træffe afgørelse om at anvende fysisk magt i form af at fastholde eller føre en person til et andet opholdsrum, når der er nærliggende risiko for at personen udsætter sig selv eller andre for at lide alvorlig personskade eller forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet. Langt størstedelen af de indberetninger om magtanvendelser som behandles i Socialfagligt Team er akut fastholdelse eller føren.

Alarmsystemer (§ 125), for eksempel pejlesystem, der kan anvendes til at lokalisere bortkommen person, eller døralarm, der orienterer personalet om, at en given person forlader boligen.

Fastholdelse (§ 126a) m.v. for eksempel, hvis der er nærliggende risiko for at personen udsætter sig selv eller andre for at lide alvorlig personskade, eller hvis det må anses for en absolut nødvendighed for at udøve omsorgspligten i personlige hygiejnesituationer.

Tilbageholdelse i bolig (§127) for eksempel, hvis der er nærliggende risiko for at personen ved at forlade boligen/tilbuddet udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade.

Anvendelse af beskyttelsesmidler (§128) for eksempel at fastspænde en person med stofseler for at hindre fald når forholdene gør det absolut påkrævet. Der er ikke meddelt tilladelser hertil i 2018.

Optagelse i særlige botilbud uden samtykke (§129) for eksempel hvis det er absolut påkrævet for, at personen kan få den nødvendige hjælp, og hjælpen ikke kan gennemføres i personens hidtidige bolig.

Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge §§ 8 – 11:

Afværgenhjælp (§8) kan anvendes kortvarigt i situationer, ved at fastholde eller føre en person et barn/ung ud af et rum for at afværge beskadige egne, andres eller fællesting af stor eller affektionsværdi.

Fysisk magtanvendelse (§9) ved at holde fast om et barn/ung eller føre det til et andet opholdsrum, når det er til fare for sig selv eller andre beboere, personalet eller andre, der opholder sig på stedet.

Tilbageførelse ved rømning (§10) i situationer, hvor et barn/ung er rømmet (dvs. ikke har tænkt sig at vende tilbage), og hvor det medfører risiko for skade på barnet selv eller andre. Tilbageførelsen skal ske som led i omsorgspligten, og sker ved fysisk fastholdelse eller føren.

Tilbageholdelse (§11) betyder at barnet/den unge forhindres i at forlade anbringelsesstedet i op til 14 dage, i forbindelse med eller under anbringelsen, hvor tilbageholdelsen er afgørende for at imødekomme barnets støttebehov og den socialpædagogiske behandling. Tilbageholdelsen foregår via fysisk magtanvendelse indenfor en nærmere afgjort ramme.

Ikke tilladte magtanvendelser

Magtanvendelser på voksenområdet vurderes i henhold til servicelovens kapitel 24. En magtanvendelse er ikke tilladt, fx:

- Når der ikke er fare for væsentlig personskade
- Når alle pædagogiske metoder ikke er afprøvet
- Når personalets håndtering er konfliktoptrappende
- Når der ikke er tale om mindsteindgreb

- Når der handles på formodning
- Når borgerens selvbestemmelse tilsidesættes